

La pesca recreativa a la costa catalana

Guia d'espècies II

Generalitat de Catalunya

● Tord pastanaga, tord lloro, gallet del rei *Labrus mixtus*

ESP Gallano, gallo de rey
ENG Cuckoo wrasse FRA Vieille coquette

16 cm GFMAMJJASOND
El mascle acostuma a construir un niu amb algues, incuba els ous, i els vigila de forma agressiva. Molt associada als fons de coral·ligen.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Sorell fumet *Trachurus picturatus*

ESP Jurel de altura, chicharro
ENG Blue jack mackerel FRA Chinchard du large

15' 16' 25 cm 25 cm GFMAMJJASOND
Espècie pelàgica migradora oceànica, forma grans bancs prop de la superfície.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Vairó, pàmpol *Naucrates ductor*

ESP Pez piloto ENG Pilot fish FRA Poisson pilote

25 cm GFMAMJJASOND
S'alimenta principalment de restes d'aliments dels animals als que parasita (taurons, ratjades, tortugues o balenes), així com d'ectoparàsits.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Agulla *Belone belone*

ESP Aguja ENG Garfish FRA Orphie, aiguille

25' 25 cm GFMAMJJASOND
De cos prim, allargat i un poc comprimit lateralment es troba freqüentment a mar obert tot i que també neada prop de les platges.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Melva *Auxis rochei*

ESP Melva, bonito ENG Bullet tuna FRA Bonitou

35 cm GFMAMJJASOND
Cosmopolita d'aigües temperades, l'acostumem a trobar a les nostres aigües en època de fresca, època en que és molt susceptible a la pesca.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Bacoreta ratllada, bonítol ratllat *Katsuwonus pelamis*

ESP Listado ENG Skipjack tuna FRA Listao

41 cm GFMAMJJASOND
Cosmopolita d'aigües tropicals i temperades-càlides, és un veloc depredador. Identificable per disposar de 3-5 línies fosques longitudinals a la zona ventral.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Castanyola *Brama brama*

ESP Japuta, palometa negra
ENG Atlantic pomfret FRA Grande castagnole

16' 16 cm GFMAMJJASOND
Peix migratori, sovint el trobem a la primavera i a l'estiu, és oportunista i el seu cos té una tonalitat gris fosca.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Castanyoleta, estudiant *Chromis chromis*

ESP Castañuela ENG Damsselfish FRA Castagnole

7' 7 cm GFMAMJJASOND
S'associa amb anèmones, ja que ambdós busquen les esclertes de les roques. El mascle és un gran defensor del seu niu davant els seus congèneres.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Aranya blanca, peix aranya *Trachinus draco*

ESP Escorpión ENG Greater weever FRA Grande vive

15 cm GFMAMJJASOND
Sovint soterrat amb els ulls i la punta de la primera dorsal exposades (insecta veri, punxada dolorosa pels barnistes), surt del seu amagatall amb la boca oberta en el moment que la presa passa damunt seu.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Aranya fragata *Trachinus araneus*

ESP Araña ENG Spotted weever FRA Vive araignée

14 cm GFMAMJJASOND
Presenta glandules verinoses.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Dot *Polyprion americanus*

ESP Cherna ENG Wreckfish FRA Cernier commun

45' 45' 2 cm GFMAMJJASOND
Espècie molt voraç, en què els seus juvenils s'agrupen sota objectes flotants.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Mero rosat, anfós bord, gitano *Myxeroperca rubra*

ESP Gitano, abadejo ENG Mottled grouper FRA Badèche rouge

32 GFMAMJJASOND
Pot arribar a confondre's amb *Epinephelus costae* o *E. caninus*, però aquest és més clar i gran. Les espècies del gènere *Siganus* spp. són la seva principal.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Mero déntol, xerna *Epinephelus caninus*

ESP Mero dentón ENG Dogtooth grouper FRA Mérou gris

45' 45' 2 cm GFMAMJJASOND
Territorial amb els seus congèneres. Presenta una coloració bicolor, majoritàriament marró i grisa, i línies verticals marrons.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Anfós llis, anfós bord, mero ratllat *Epinephelus costae*

ESP Falso abadejo ENG Goldblotch grouper, golden grouper FRA Mérou badèche

45' 45' 2 cm 30 cm GFMAMJJASOND
Fa migracions anuals al mateix lloc on fa la fresca. Presenta una coloració bicolor, majoritàriament marró i beige, i línies horitzontals dels mateixos colors.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Serrà de bou, serrà de fang, meret *Serranus hepatus*

ESP Merillo ENG Brown comber FRA Serran-tambour

8 cm GFMAMJJASOND
És habitual trobar-la a les praderies de posidònia.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Baila, llobarro pigallat *Dicentrarchus punctatus*

ESP Baila ENG Spotted seabass FRA Bar tacheté

25 cm GFMAMJJASOND
Ocasionalment pot viure en rius o hàbitats molt salins.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Reing *Argyrosomus regius*

ESP Corvina ENG Meagre FRA Maigre commun

70 cm GFMAMJJASOND
Espècie molt susceptible a canvis de temperatura que sovint es reproduïen en estuaris i després de la fresca, torna a zones costaneres.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Roncador *Pomadasys incisus*

ESP Ronco mestizo, roncador ENG Bastard grint FRA Grondeur méris

15 cm GFMAMJJASOND
Ha colonitzat recentment el Mediterrani a través de l'Estret de Gibraltar.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Corcovada *Dentex gibbosus*

ESP Sama de pluma ENG Pink dentex FRA Gros denté rose

35 cm GFMAMJJASOND
Els juvenils habiten prop de la costa mentre que els adults es troben a les proximitats del tal·lús continental.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Rèmol *Scophthalmus rhombus*

ESP Rèmol ENG Brill FRA Barbu

37 cm GFMAMJJASOND
De coloració marró uniforme amb puntes blanques. A diferència de *S. maximus*, la cara ocular és llisa enlloc de rugosa.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

● Rèmol empexinat, turbot, rom *Scophthalmus maximus*

ESP Rodaballo ENG Turbot FRA Turbot

41 cm GFMAMJJASOND
Presenta un cos quasi circular i comprimit, amb els ulls molt junts i sobre el costat esquerre.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Llenguado senegalès, llenguado ros *Solea senegalensis*

ESP Lengüado senegalés ENG Senegalese sole FRA Sole du Sénégal

30 cm GFMAMJJASOND
Està estenent el seu rang de distribució a aquesta zona del Mediterrani, i competint amb *S. solea*.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Llenguado *Solea solea*

ESP Lengüado común ENG Common sole FRA Sole commune

30 cm GFMAMJJASOND
Viu soterrat en substrats arenosos i fangosos de manera solitària.

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

IDIOMES

ESP Español
ENG English
FRA Français

HÀBITAT

Mar obert, lluny de la costa
Mar litoral, prop de la costa
Costa rocallosa
Platges i soralls costaners
Badies marines arrecerades, inclosos estuaris
Portals, entorns urbans i artificials costaners
Praderies de fanerògames
Fons sedimentaris de fang, sorra i grava
Roques profundes i vaixells enfonsats

MODALITAT DE PESCA

Pesca des de costa
Pesca des d'embarcació
Pesca submarina

VULNERABILITAT

En base als criteris de vulnerabilitat (creixement lent, longevitat elevada, potencial reproductor baix, entre d'altres) s'estableixen 3 rangs:

- Mitjana
- Elevada
- Molt elevada

FONDÀRIA

0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m
Indica el rang de profunditats on viu l'espècie, en metres.

PERÍODES DE REPRODUCCIÓ

GFMAMJJASOND
Mesos en que té lloc la reproducció d'una espècie i es considera un moment de màxima vulnerabilitat. S'aconsella evitar la pesca d'espècies durant el període reproductiu.

S'assenyalen els períodes de reproducció per a cadascuna (TARONJA), i el pic màxim de reproducció (VERMELL).

TALLES

Les mesures establertes, en cm, fan referència a:

- La talla mínima legal complex amb la normativa europea⁽¹⁾ i estatal⁽²⁾.
- La talla de primera maduresa és una estimació de la mida a la qual el 50% dels individus d'una espècie són sexualment madurs (L₅₀).

TOXICITAT

Verinosa
En molts casos, letal
Intoxicació alimentària (per ciguatera)⁽³⁾

Tot i ser comestible s'han detectat alguns casos de ciguatera.

La ciguatera és una malaltia produïda per la intoxicació alimentària degut al consum de peix que ha ingerit i acumulat ciguatoxines d'unes microalgues (gènere *Gambierdiscus*). Un cop més, l'escalfament de les aigües està fent que la presència d'aquestes microalgues bentòniques proliferi i pugui esdevenir un problema per a la salut.

ESTATUS EXÒTIQUES
Ocasiónal
Caràcter invasor⁽⁴⁾

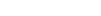
Les espècies invasores són aquelles espècies exòtiques, pròpies d'altres hàbitats o regions, que són capaces d'expandir-se en un nou territori en un temps relativament curt, amb efectes nocius, tant sobre la biodiversitat autòctona (desplacament d'espècies, alteració d'hàbitat, etc.), com sobre l'agricultura, el turisme o la salut. A Catalunya s'han registrat més de 1.100 espècies foranes, un 10% de les quals han esdevingut invasores.

S'han identificat les espècies invasores referenciades al Registre Global d'Espècies Introduïdes i Invasores GRIS (https://gris.org)

Per a qualsevol captura d'una espècie exòtica, si us plau, realitzeu fotografia i/o mantingueu el peix congelat i comuniquen-ho a proteccionmarina@gencat.cat

Per a més informació consulteu <http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/pesca/pesca-recreativa/>

Coordinació: Ariadna Purroy i Joan Ylla Continguts: DGMPS Assessorament científic: ICATMAR Il·lustracions: Toni Llobet Disseny gràfic: Lluç Julià Portada: Pedro Eurrutia

PRESENTACIÓ

Aquesta segona *Guia d'espècies*, pretén seguir sent una eina de millora del coneixement i promoció d'hàbits de pesca responsable. Aquesta guia amplia el nombre d'espècies objectiu de l'activitat recreativa (30) i, més enllà, incorpora un conjunt d'espècies no autòctones (20), cada cop més presents a les nostres costes; són les espècies exòtiques o al·lòctones.

Les **espècies exòtiques**, son aquelles pròpies d'altres hàbitats o regions, és a dir, que les trobem fora de la seva àrea de distribució natural. En funció de la seva capacitat de sobreviure, reproduir-se i expandir-se pels diferents ambients naturals, algunes poden produir impactes considerables en els ecosistemes, a d'altres espècies o a les activitats humanes i econòmiques, és quan parlem d'espècies invasores.

Afortunadament, acostuma a ser un nombre petit d'espècies les que s'adapten a nous ambients i, d'aquestes espècies exòtiques no totes esdevenen invasores.

Tot i així, la presència d'espècies exòtiques s'ha incrementat en els últims anys degut al canvi climàtic, la globalització i alteracions antròpiques associades, i esdevé un problema que afecta severament l'equilibri dels ecosistemes i suposa un **risca per a la conservació de la biodiversitat**.

Així, l'escalfament de les aigües està donant lloc al fenomen de tropicalització de la Mediterrània, on trobem espècies procedents d'aigües meridionals, tropicals o subtropicals, tant pròpies com d'origen Atlàntic, conegudes com a **espècies termòfiles**, com de l'oceà Índic, conegudes com a **espècies lessepsianes**.

Per ampliar el coneixement d'aquestes espècies, pel que fa a la seva distribució, així com l'aparició de noves espècies, la participació i col·laboració del pescador recreatiu és essencial.

Les **ESPÈCIES TERMÒFILES**, són aquelles que cada cop trobem amb més presència a les nostres costes, degut a l'escalfament de l'aigua del mar. Es tracta tant d'espècies que ja existien a les nostres costes, però en menor presència, com d'aquelles que estan ampliant el seu rang de distribució, sobretot de l'Atlàntic tropical i subtropical, cap a aigües més càlides.

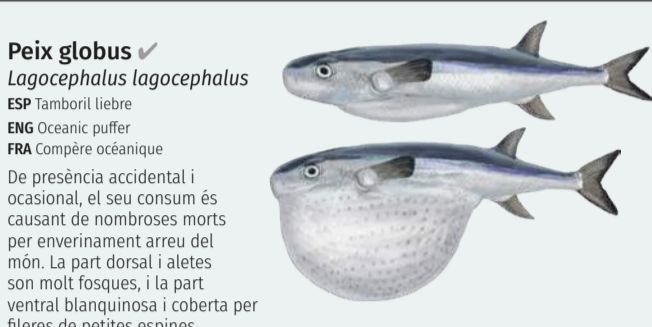
Pagre de bandes
Thalassoma pavo ✓
ESP Pargo sémola, urta ENG Redbanded seabream FRA Pagre rayé
Presenta barres transversals amples, fosques i de color vermell, que la diferencien del sard imperial.
0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

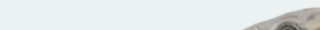
Fadri, donzella
Thalassoma pavo ✓
ESP Peje verde ENG Ornate wrasse, Turkish wrasse FRA Girelle paon
És un dels peixos més acolorits de les nostres aigües i cada cop més abundant degut a l'escalfament global.
0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Peix lloro
Sparisoma cretense ✓
ESP Loro viejo, vieja colorada ENG Parrotfish FRA Perroquet vieillard
El mascle i la femella es distingeixen per la seva coloració, sent la femella més lluent. Amb l'augment de les temperatures, la seva presència augmentarà.
0 12 5 10 25 50 100 200 500 1000 m

Peix globus
Lagocephalus lagocephalus ✓
ESP Tamboril liebre ENG Oceanic puffer FRA Compère océanique
De presència accidental i ocasional, el seu consum és causant de nombroses morts per enverinament arreu del món. La part dorsal i aletes son molt fosques, i la part ventral blanquinosa i coberta per fileres de petites espines.

Peix globus, conill de rata
Sphoeroides pachygaster ✓
ESP Tamboril fiato ENG Blunthead puffer FRA Compère émoussé
Presenta coloració verd-marronosa al dors i blanca al ventre. Així com el seu congènere, el seu consum pot desencadenar en enverinament degut a la capacitat de produir tetrodoxina.

Surer, peix ballesta
Balistes capriscus ✓
ESP Pejeperco blanco, pez ballesta ENG Grey triggerfish FRA Baliste cabri
És de caràcter confiat i curiós, però quan se sent amenaçat aixeca l'aleta dorsal gràcies a l'espina erèctil.

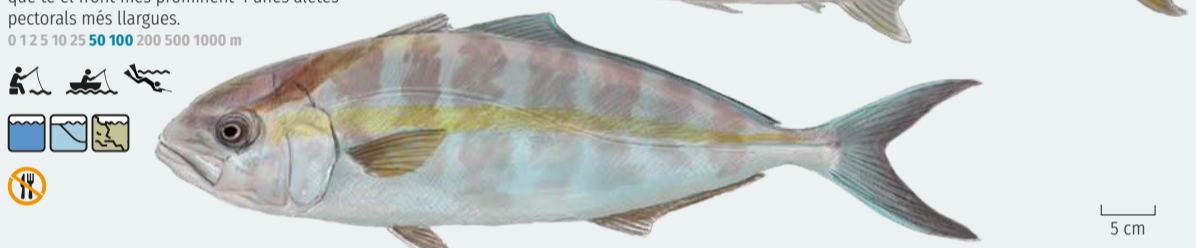
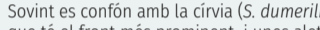
Kyphosus sectatrix ✓
ESP Chopa blanca ENG Bermuda sea chub FRA Calicagère blanche
Típic d'aigües costaneres poc profundes i rocalloses de l'Oceà Atlàntic, controla el patró de coloració del seu cos, i sovint presenta taques blanques d'ombratge de fons negre.

Sorella roncaire, sorell blau *Caranx rhonchus* ✓
ESP Jurel real ENG False scad FRA Saurel
Els juvenils acostumen a nedar sota l'ombrel·la de les meduses, on hi troben protecció i aprofiten per alimentar-se de les restes de les preses ingerides.

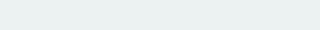
Cerviola *Seriola fasciata* ✓
ESP Medregal listado ENG Lesser amberjack FRA Sériote babiane
Sovint es confon amb la cirvia (*S. dumerilii*), que té el front més prominent i unes aletes pectorals més llargues.

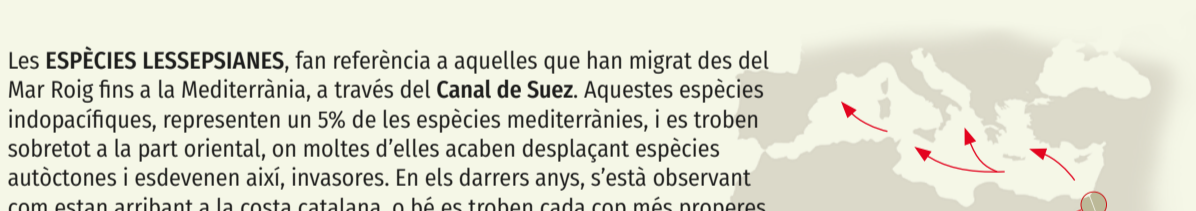
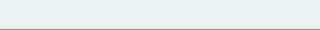
Labotes de Surinam *Labotes surinamensis* ✓
ESP Dormilona, berrugato ENG Tripletail FRA Croupia roche
Tendeix a nedar de costat prop de la superfície juntament amb d'altres objectes flotants. Pot entrar a ports i badies.

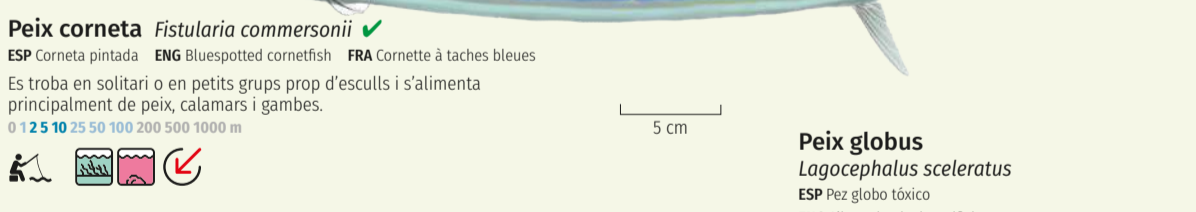
Pontí *Pontinus kuhlii* ✓
ESP Rascacio de fuera ENG Offshore rockfish FRA Rascasse du large
Pertanyent a la família dels escorpènids, presenta coloració vermellosa i es caracteritza per tenir uns ulls grossos i voluminosos.

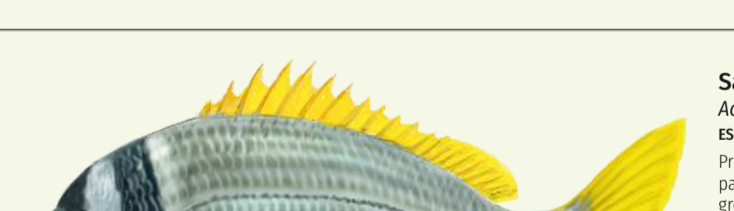
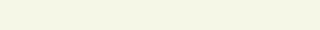
Anfós blanc *Epinephelus aeneus* ✓
ESP Cherna de ley ENG White grouper FRA Mérou blanc
Solitari, molt territorial i sedentari, és considerat un predador carnívor voraç, que espera les preses en grutes o coves. Cada cop més present a les nostres aigües.

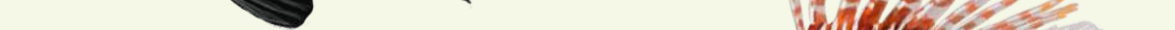
Les **ESPÈCIES LESSEPSIANES**, fan referència a aquelles que han migrat des del Mar Roig fins a la Mediterrània, a través del **Canal de Suez**. Aquestes espècies indopacífiques, representen un 5% de les espècies mediterrànies, i es troben sobretot a la part oriental, on moltes d'elles acaben desplaçant espècies autòctones i esdevenen així, invasores. En els darrers anys, s'està observant com estan arribant a la costa catalana, o bé es troben cada cop més properes. El seu èxit a la Mediterrània ve donat per l'augment de la temperatura, que les fa poder colonitzar hàbitats de latituds més elevades. Així doncs, trobareu una selecció de les espècies de peixos marins que estan arribant, si no ho han fet ja, algunes d'elles amb caràcter invasor.

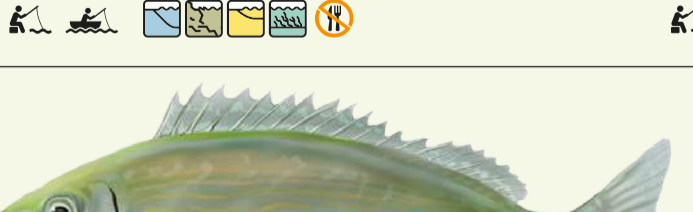
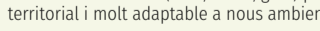
Peix corneta *Fistularia commersonii* ✓
ESP Corneta pintada ENG Bluespotted cornetfish FRA Cornette à taches bleues
Es troba en solitari o en petits grups prop d'esculls i s'alimenta principalment de peix, calamars i gambes.

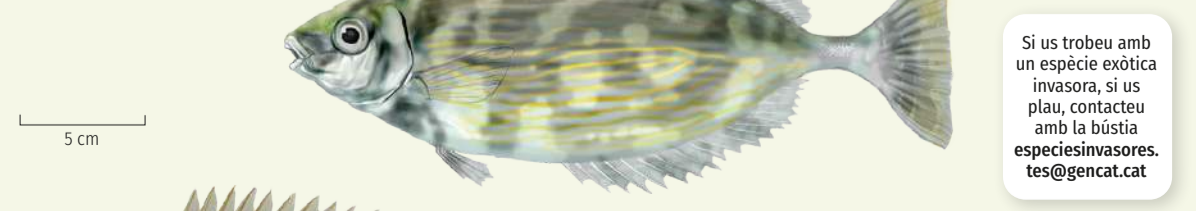
Peix globus *Lagocephalus scleratus*
ESP Pez globo tóxico ENG Silver-cheeked toadfish FRA Ballon à bande argentée
De cos i musell allargats, té taques fosques ben definides al dors i el ventre blanc. Invasora i de major toxicitat que el seu congènere, infla el seu cos quan se sent amenaçat i és molt verinós si es menja.

Sard daurat *Acanthopagrus bifasciatus* ✓
ESP Sargo de dos bandes ENG Twobar seabream FRA Pagre double bande
Presenta dues franges negres verticals al cap, una d'elles passant per l'ull. Les aletes pectorals, dorsal i caudal són grogues mentre que les aletes venaes i anal són gris-negre.

Peix lleó *Pterois miles*
ESP Pez león ENG Devil firefish FRA Poisson scorpion
Espècie crepuscular, molt activa a la sortida i a la posta de sol. Les espines dorsals són molt verinoses i les empra per amenaçar als intrusos.

Sergent major *Abudefduf vaiigiensis* ✓
ESP Sargento del Indo-Pacífico ENG Indo-Pacific sergeant FRA Sergent-major de Mer Rouge
De coloració tricolor (blau, blanc, groc) presenta franges verticals. És força territorial i molt adaptable a nous ambients.

Peix conill llis *Siganus rivulatus*
ESP Siguro ENG Marbled spinefoot FRA Poisson-lapin
Herbivor molt voraç, principalment d'algues verdes i vermelles. És potencialment invasora, competeix amb herbívors autòctons i capaç d'alterar molt les comunitats dels fons.

Peix conill tacat *Siganus luridus*
ESP Siguro ENG Dusky spinefoot FRA Poisson-lapin à queue tronquée
Herbivor, principalment d'algues brunes. Presenten espines verinoses per defensar-se dels predadors.

Si us trobeu amb una espècie exòtica invasora, si us plau, contacteu amb la bústia esppeciesinvasores.tes@gencat.cat

TERMÒFILES

TERMÒFILES

TERMÒFILES

TERMÒFILES

LESSEPSIANES

LESSEPSIANES

LESSEPSIANES

